Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 175 (1775)
ИЮЛИИН 26
ВТОРНИК
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Партийна суглаае һайн бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэхэ

Коммунистын идейнэ хэмжээн, политическэ мэдэрэл болон ажал хүдэлмэриинь дүршэл шадабари хадаа ихэмгтэл партийна организациин үдэр бүриин практическа хүдэлмэриһөө, илангаяа парти доторой хүдэлмэриин байдалһаа дулдыдадаг. Һайнаар табигдаһан парти доторой хүдэлмэри гээшэ коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ ехэхэн һургуули юм.

Энэ хэрэгтэ партийна суглаанууд эрхим зэргын үүргэ дүүргэнэ. Эртээнһээ бодомжолжо, һайнаар бэлэдхэһэн, коммунистнуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар үнгэрһэн партийна суглаан партиин гэшүүд болон кандидадуудта угаа ехэ һургаал үгэдэг, тэдэнэй партийна эмхи журамда һургадаг байна. Ушар юуб гэхэдэ, парторганизациин ажабайдалай болон колхозой гү, али предприятиин ажахын эгээн шухала асуудалнууд партийна суглаан дээрэ табигдажа, зүбшэн хэлсэгдэдэг байна бшуу.

Хэрбээ колхозой, предприятиин коммунистнууд хирэ болоод лэ сугларжа, партийна организацингаа үмэнэ табигдаад байһан шухала шухала зорилгонуудые хамтаараа зүбшэдэг, хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө бүгэдөөрөө оролдодог байбалынь тэндэ дайшалхы шадабаритай, хүсэн түгэлдэр партийна организаци бии гэжэ мэдэхээр байдаг. Иимэ партийна организаци колхозойнгоо, предприятиингаа үдэр бүриин хүдэлмэридэ нүлөө ехэтэй байдаг, администрацингаа ажал-ябуулые хинамжалха үүргэеэ бодото дээрэнь бэелүүлжэ шададаг гээшэ.

Манай парти партийна суглаанай удхашанарые хододоо үндэрөөр сэгнэжэ, тэрэнэй үүргые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал табижа байдаг. Партийна суглаае хаһа саг соонь, һарадаа нэгэнһээ үсөөн бэшэ үнгэргэжэ байха шухала, гэжэ партиин XIX-дэхи съездээр баталагдаһан Устав соо хэлэгдэнэ. Партиин Уставай эрилтые бэелүүлэн республикын колхозууд, МТС-үүд, предприятинууд, эмхи зургаануудай партийна эхин организацинууд партийна суглаануудые саг болзор соонь, һайн бэлэдхэлтэйгээр, идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэдэг болобо. Энээн тушаа Улан-Удэ городой, Кударын, Түнхэнэй, Заиграйн, Прибайкальска, Курумканай болон бусад аймагуудай партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриһөө жэшээ баримтануудые харуулжа болохо байха.

Мүнөө үбэлэй модо бэлэдхэлэй түлэг үедэ Эрийскэ леспромхозой механизмууд муугаар ашаглагдадаг дээрэһээ бүтээсэ багатайгаар хүдэлдэг, илангаяа модо таллуулдаг трактор, автомашинанууд үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй байба. Леспромхозой партийна бюро энээнэй шалтагааниие шалгажа үзөөд, «Механизмуудай болон бусад техникын ашаглалгые һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» асуудалаар леспромхозой главна механик нүхэр Буряковой элидхэл парторганизациин хамтын суглаан дээрэ шагнаһан байна. Суглаан дээрэ ажалай эмхидхэлгэдэ бии байһан дутагдалнуудай элирүүлэгдэхэһээ гадна, зарим механизаторнууд-коммунистнуудай үйлэдбэри дээрэ түрүү үүргэ дүүргэдэггүй, ажалай журам эбдэдэг байһан тухай шанга шүүмжэлэл гараа. Эндэ олон түрүү тракторист, шофер—коммунистнууд үгэ хэлэжэ, модо бэлэдхэл дээрэ техникые гүйсэдөөр ашаглаха талаар өөһэдынгөө дүй дүршэл тухай хөөрэһэн, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые дары түргэнөөр зайсуулха тухай тодорхой дурадхалнуудые оруулһан байна. Суглаанай хараалһан хэмжээ-ябуулганuудые участогуудай партийна группануудаар дамжуулан, хүдэлмэришэн, механизатор бүхэндэ ойлгуулжа, тэрэниие бэелүүлхэ тушаа эмхидхэлэй хүдэлмэриин ябуулагдаһанай ашаар модо таллуулгын һарын болон кварталай түсэбүүд дүүргэгдэһэн, үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна. Хэрбээ суглаанай урда тээ трактористнуудай 60—80 процентнь үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэг байбал, суглаанһаа хойшо сезоной дүүрэтэр нормоо дүүргэдэггүй тракторист байгаагүй. Тус партийна организаци иимэ суглаануудые бусадшье олон асуудалаар үнгэргэһэн байна. Энэ хадаа модо бэлэдхэлэй жэлэй түсэбые дүүргэлгээр республикын леспромхозуудай дунда Эрийскэ леспромхозой түрүү зэргэдэ гаралсаһанай нэгэн шухала нүхэсэл мүн байгаа.

Мүн Улан-Удын паровозо-вагонно заводой кузнечнэ цехын, модоной заводой, Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артелиин, Кударын аймагай Ехэ-Кударын МТС-эй, Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхозой болон бусад олон партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриһөө харахада, партийна суглаан эртээнһээ, һайнаар бэлэдхэгдэжэ, коммунистнуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэдэг байна.

Гэхэтэй хамта, үшөөл олохон парторганизацинууд партийна суглаануудые хаһа саг соонь үнгэргэдэггүй, энээн тушаа КПСС-эй Уставай эрилтые дүүргэдэггүй, партийна демократиие эбдэдэг байна. Улан-Удэ городой партийна эхин организацинуудһаа илангаяа «Бурпромсоведэй», олзоборилгын «Керамик» артелиин, Элүүрые хамгаалха министерствын, 23-дахи дунда һургуулиин болон бусад парторганизацинуудта партийна суглаанууд бэлэдхэл муутайгаар, идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэрдэг байхаһаа гадна, олон ушарта саг болзор соогоо зарлагдадаггүй байна. Мүн иимэ баримтанууд, жэшээлбэл, Мухаршэбэрэй, Бичурын, Хоринин болон бусад зарим аймагуудай олохон партийна эхин организацинуудта бии байна. Парти доторой хүдэлмэриие һулаар табиһан, колхозойнгоо, предприятиингаа үмэнэ табигдаһан шухала зорилгонуудые коммунистнуудай хамтын хүсөөр хэлсэжэ шиидхэдэггүй партийна организацинууд коллективэйнгээ, колхозниגуудайнгаа дунда нүлөө багатай байна, зарим коммунистнуудынь үйлэдбэри дээрээ түрүү үүргэеэ дүүргэнэгүй, гүрэнэй болон партийна журам эбдэхэ ябадал тэндэ олон үзэгдэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум оронойн промышленностиие болон хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээлгын талаар коммунистнуудай, бүхы советскэ арадай үмэнэ ехэхэн шухала зорилгонуудые табиба. Эдэ түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэг парти доторой хүдэлмэриин хэмжээнһээ дулдыдаха хадань партийна организацинууд партийно-эмхидхэлэй болон партийно-политическэ хүдэлмэриие эрид дээшэлүүлхэ уялгатай болоно.

Мүнөө КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумээр хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые зүбшэн хэлсэжэ, хаа хаанагүй партийна суглаанууд боложо захалба. Энэ хадаа городто болон хүдөө нютагуудташье партийна хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэнь дамжаггүй. Партиин айкомууд, горкомууд, райкомууд, партийна эхин организацинууд тус Пленумэй тогтоолнуудые зүбшэн хэлсэхэ суглаануудые эрхим һайн бэлэдхэлтэйгээр, идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэхэ зэргэтэй.

Заиграйн аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз хүдөө ажахын ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилгаар ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна. Энэ колхоз мүнөө жэлдэ огородоо уһалхын тула насос хэрэглэдэг болобо.
ЗУРАГ ДЭРЭ: мотороор уһа гаргалга.

Ф. Сорокиной фото.

Үбһэшэдэй мүрысөө үүдхэгшэд

Нитын малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын зорилгоор Зэдын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд үбһэ хуряалгые саг соонь, шанар һайнтайгаар үнгэргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Энэ колхозой таряанажалай бригадануудай, малажалай фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд булта шахуу үбһэндөө гаранхай. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд — түрүүлэгшэ Ц. Б. Гармаев, партийна организациин секретарь Б.-С. Мункуев гэгшэд үбһэ хуряалга дээрэ колхознигуудайнгаа ажал зүбөөр эмхидхээ. Мүнөө үбһэндэ 96 хүн ябана. Тэрэшэлэн 6 морин сенокосилка, 6 морин тармуур, самоходно болон прицепной нэжээд сенокосилканууд хүдэлмэрилнэ. Машинистнүүд болон гар хажууршадай дунда мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ байна.

Морин сенокосилкын машинист комсомолец Аюша Хандуевич Мункуев хүдэлмэриин 35 үдэр соо 250 гектар үбһэ һайн шанартайгаар сабшаха гэһэн уялга абаад, аймагайнгаа бүхы машинистнуудые мүрысөөндэ уриһан байна. Нүхэр Мункуев үбһэ сабшалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ 5 гектарай орондо 6—7 гектар үбһэ удэр бүхэндэ сабшана. Мүн машинистнууд Батомунко Хойлокович Сахияев, Цыдендаши Буянтуев гэгшэд тус бүридөө 200 гектар үбһэ сабшаха уялга абанхай. Тэдэнэр нормоёо хододоо һайнаар дүүргэнэ.

Ахалагша машинист Семененкын даадаг прицепной сенокосилкын агрегат энэ колхозой сабшалан дээрэ хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй агрегат августын 10 хүрэтэр 600 гектар талмайн үбһэ шанар һайнтайгаар сабшажа, тармалга һүрилэлгэ хоёрой хоорондо забһар гаргангүй, комплексноор хуряаха гэһэн уялга абаба. Тэдэнэр энэ колхозтой хүрээшэ Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоздо үбһэ сабшажа байһан агрегадые мүрысөөндэ уриба.

Маленковой нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй мэдээгээр 300 холо гаран гектар талмайн үбһэ сабшаад, 215 центнер үбһэ һүрилөөд байна.

Н. Цыбенов,
манай корреспондент.

Республикын МТС-үүдтэ тракторна хүдэлмэриин, комбайнуудай заһабарилгын ябаса тухай 1955 оной июлиин 20-ной

МЭДЭЭН

Эзэлһэн һууриннууд	МТС-үүд	Условно трактор бүхэнөөр хэһэн хүдэлмэри (гектараар)	Зөөлэн хахалалга (процентээр)	Комбайнуудай заһабарилга (процентээр)
1.	Тимлюйскэ	462,3	67,5	62,5
2.	Сэлэнгын	440,7	60,8	47,8
3.	Ехэ-Кударын	432,5	65,7	85,7
4.	Суулгын	419,6	63,5	35,2
5.	Кабанскын	402,3	70,3	50,0
6.	Эгэтын	400,7	64,8	81,8
7.	Түнхэнэй	392,7	61,2	64,1
8.	Ново-Брянск[illegible]	384,2	71,6	57,8
9.	Хоринин	371,4	60,3	13,0
10.	Үшөөтэйн	366,0	54,4	70,8
11.	Итанцын	363,1	57,2	47,8
12.	Погранич[illegible]	360,7	59,2	61,5
13.	Саянтын	360,0	58,1	28,0
14.	Кяхтын	357,1	61,8	80,0
15.	Селендум[illegible]	339,1	52,3	50,0
16.	Бургалтайн	336,2	55,8	42,1
17.	Окино-Ключевскойн	335,6	59,7	78,3
18.	Үдын	333,1	47,3	54,5
19.	Ехэ-Куналейн	332,7	56,5	82,6
20.	Курбын	319,4	56,3	66,6
21.	Бичурын	318,5	54,8	90,9
22.	Хамнигадайн	318,1	59,6	27,8
23.	Сүхын	317,6	58,6	46,1
24.	Тарбагатайн	316,5	58,4	77,4
25.	Кыренэй	309,8	59,7	71,4
26.	Цагаан-Усанай	299,4	49,1	21,7
27.	Гашейн	298,3	46,3	86,2
28.	Куйтунска	297,5	49,2	21,4
29.	Иволгын	296,3	51,5	47,3
30.	Жиримскэ	294,2	54,2	54,5
31.	Хэжэнгын	292,9	49,7	60,0
32.	Чесанын	290,9	48,8	34,6
33.	Сосновско	290,4	46,6	92,8
34.	Бага-Куналейн	281,5	49,8	61,2
35.	Хонхолойн	267,0	44,0	91,5
36.	Баргажанай	272,6	47,9	32,4
37.	Закаменай	260,9	48,6	46,6
38.	Торинин	229,8	48,2	43,7

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

Варшава городто Культура ба наукын ордон бариха Правительствэнэ даалгабариие эрхим һайнаар дүүргэһэнэйнь түлөө барилгада онсо шалгарһан хүдэлмэрилэгшэдые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум ордепууд болон медальнуудаар шагнаба. Ленинэй ордоноор иимэ хүнүүд шагнагдаа: Г. А. Караваев — урдань барилгын начальнигаар хүдэлмэрилһэн, СССР-эй металлургическа болон химическэ промышленностиин предприятинуудай барилгын министрын орлогшо, Н. Ф. Корниенко — барилга дээрэ ажаллагша, Н. Д. Коростелев — металлоконструкцинуудые хабсаргагшадай бригадир, Д. А. Шаталов—барилгын начальник.

Ажалай Улаан Тугай ордоноор иимэ хүнүүд шагнагдаба: В. В. Белобродский — «Электромонтаж» управлениин начальник, А. П. Гавриш — металлоконструкцинуудые хабсаргагшадай бригадир, В. Г. Зоза барилгын управлениин начальник, П. Н. Клочанов — гоёолтын хүдэлмэринүүдэй талаар барилгын управлениин начальнигые орлогшо, А. Н. Печенкин барилгын главна инженер, Р. Ф. Таиров — модошо дархашуулай бригадир, А. Г. Чубуков — «Стальконструция» управлениин начальник.

«Хүндэлэлэй тэмдэг» ордоноор 47 хүн, «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар 54 хүн, ажалдаа шалгарһанай түлөө медаляар 72 хүн шагнагдаа.

Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Зүблөөн

ЖЕНЕВА, июлиин 22. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Зүблөөнэй ээлжээтэ заседани мүнөөдэр болоо. Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ правительствонуудые толгойлогшонорой үгэхэ ёһотой директивэнүүд тухай асуудалые зүбшэн хэлсэһэн гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй заседаниин дүүрэн сасуу, 17 часта правительствонуудые толгойлогшонор суглараа.

Д. Эйзенхауэрэй түрүүлэлгэ доро правительствонуудые толгойлогшонорой заседани нээгдэбэ.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй хүдэлмэриин үрэ дүнгые шагнаһанайнгаа һүүлээр, гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн дээрэ хэлсэгдэжэ байһан асуудалнуудаар правительствонуудые толгойлогшонорто һайшаагдаха дурадхалнуудые бэлэдхэхын тулада хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхыень министрнүүдтэ даалгаһан шиидхэбэриие правительствонуудые толгойлогшонор гаргаһан байна.

Зүбшэхэ зүйлэнэйнгөө дүрбэдэхи пунктые: «Баруун ба Зүүн оронуудай хоорондо холбоо барисаа хүгжөөхэ тухай асуудалые» правительствонуудые толгойлогшонор зүбшэн хэлсэжэ ороо.

Энэ асуудалаар США-гэй президент Д. Эйзенхауэр түрүүлжэ үгэ хэлээ.

Баруун ба Зүүн оронуудай хоорондо холбоо барисаа хүгжөөхэ тухай асуудал хадаа дэлхэй дээрэ тохёолдоод байһан уласхоорондын түгшүүрил һуларуулгые ба түбэгшөөлсэлгые бага болгохо юрэнхы зорилготой нягта холбоотой. Тиимэһээ энээниие тусгаар амяараа асуудал гэжэ тооложо шадахагүй байнаб гэжэ Д. Эйзенхауэр тэмдэглээ. Д. Эйзенхауэрай һанамжын ёһоор, Баруун ба Зүүн оронуудай хоорондохи холбоо барисаа хүгжөөхэ зорилгоор доро дурсагдаһан тодорхой хэмжээнүүдые абаха шухала болоно:

1.Арадуудай хоорондо мэдээсэлнүүдые абалсаха ба үзэл бодолой талаар харилсаа байгуулха ябадалда мүнөө үедэ һаад ушаруулжа байһан хаалтануудые бага болгохо.

2. Амгалан хэрэгээр бүхы дэлхэй дээгүүр ябалсажа байха арга боломжонуудта һаад ушаруулдаг хаалтануудые бага болгохо. Энэ хадаа бэе бэеэ һайнаар мэдэжэ абаха ябадалда бултандамнай туһалха һэн гэжэ Д. Эйзенхауэр мэдүүлээ.

3. Амгалан ёһоор худалдаа наймаа эрхилэлгэ үргэдхэхыень дэлхэйн оронуудые урмашуулхаар тиимэ эрхэ байдал тогтоохо.

Бүхы түхэлэй холбоо байгуулгые, тэрэ тоодо радиодамжуулгые ба аяншалгые хизаарлалга дэлхэйн зарим зононуудта зорюута хэгдэдэг болоод, бэе бэедээ этигэлсэхэгүй ябадал тохёолдуулна гэжэ Д. Эйзенхауэр саашань тэмдэглээ. Өөһэдынгөө интересүүдые хамгаалха зорилгоор хүнүүдэй аяншалан ябаха ба холбоо барисаа бэелүүлхэ талаар һүүлэй арбан жэлэй үедэ Америкэдэ мүн лэ зарим хизаарлалтанууд хэгдэдэг болоһон юм гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Бэе бэеэ ойлгосолгын, мүн этигэлсэлгын замда байһан багашагууд ба ехэшье хаалтануудые зайсуулха арга олгохоор тодорхой хэмжээнүүдые абаха үндэһэ һуури энэ зүблөөн табижа шадаха бээз гэжэ найдажа байһан тухайгаа Д. Эйзенхауэр элишэлэн мэдүүлээ.

Удаань, худалдаа наймаан тухай асуудалаар Д. Эйзенхауэр хэлэһэн байна. Бүхы оронуудай гражданинуудай ажабайдалые һайжаруулха хэрэгтэ худалдаа наймаан шухала нүхэсэл болоно гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Гэхэ зуура, энэ талаар худалдаа наймаанай эгээн лэ ехэ үүргэ дүүргэхын тулада бүхы дэлхэй дээрэ хамаг юумын талаар тэрэниие дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй гэжэ тэрэ хэлээ. Энээнтэй дашарамдуулан һулаар хүгжэнги оронуудай арадуудта мүнөө үеын техникээр ба мүнөөнэй техническэ кадрнуудаар, тэрэшэлэн капитал ба урьһаламжа үгэжэ туһалха тухай асуудалда Д. Эйзенхауэр тогтожо хэлээ. Иимэ туһаламжа үзүүлхын тулада атомна наука угаа ехэ арга боломжотой гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Бүгэдэнитын эб найрамдалые ба амгалан һайн байдалые хангаха талаар худалдаа наймаан гол нүхэсэл зангаараа үлэнэ гэжэ США-гэй президент онсо тэмдэглээ. Хэрбээ худалдаа наймаанда хизаарлалта хэлгын дадхуулһаар зайсуулагдаад, тэрээнгүйгөөр наймаа хэхэ эрхэ байдалай бии болоод байгаа һаа, хэрбээ бүхы дэлхэй дээрэ һаадгүйгөөр, хани ёһоор һанал бодол тухайгаа хөөрэлдэдэг ба бэе бэедээ айлшалалсан ябалсадаг болоод байгаа һаа, бидэнэрэй эрмэлзэжэ байһан зорилгонуудые туйлаха замаар худалдаа наймаан хүгжэжэ шадаха байна гэжэ Д. Эйзенхауэр мэдүүлээ.

Энэ асуудалаар үгэ хэлэхэдээ Францийн премьер-министр Э. Фор иигэжэ мэдүүлээ. Арадуудай хоорондо холбоо барисаа байгуулга арадуудай хоорондохи харилсаануудай түгшүүрилые һуларуулха шухала эрхэ байдал болоно. Францусска правительство хадаа гүрэнүүдэй хоорондо бэе бэедээ этигэлсэлгые ба хани барисаа тогтоолгые хододоо хүсэдэг байһан юм гэжэ тэрэ хэлээ. Нэгэ оронһоо нүгөөдэ оронда хүнүүдэй ошохо ябадал хүнгэдхэлгэдэ, культурын талаар арадуудай хоорондо холбоо хүгжөөлгэдэ шэглүүлэгдэһэн дурадхалнуудые францусска делегациин зүгһөө Э. Фор оруулаа.

Культурна харилсаан тухай тогтохо зуураа, энэ хэрэгые зүбөөр хүгжөөхын тулада, мүн энэ талаар ямар нэгэн хэтэрүү ябадал гаргахагүйн тулада тусхай организаци байгуулжа болохо һэн гэжэ Э. Фор хэлээ. Мэдээ абалсажа байха шухала байһан тухай Э. Фор мүн лэ тэмдэглээ. Тиихэдээ, элдэб оронуудай хоорондо ямар мэдээнүүдые абалсажа болохо байһые тодорхойлхо шухала гэжэ тэрэ загаа. Тус тус ороной хоорондо худалдаа наймаа үргэнөөр эрхилхэ (хүдөө ажахын продуктнуудые ба ажахын бусад бүхы һалбаринуудай продуктнуудые андалдан абалсадаг байха) хэрэгтэй гэжэ францусска премьер-министр саашань мэдүүлээ. Транспортын ба энергетикын асуудалнуудые эрхилдэг организацида Баруун ба Зүүн оронуудай бултадаа хабаадалсаха шухала байһые эдээнтэй дашарамдуулан тэрэ заагаа. Тиигээд, Европодо инвестиционно фонд хамтаараа байгуулха тухай асуудалые шэнжэлжэ үзэхэ хэрэгтэй гэжэ тэрэ хэлээ.

Великобританиин премьер-министр А. Иден Баруун ба Зүүн оронуудай хоорондо холбоо барисаа хүгжөөхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгые мүнөө болюулаад, тэрэниие хожом хэлсэхэ дурадхал оруулаа. Тэрэниинь бусад правительствонуудайнь толгойлогшонор зүбшөөгөө.

Правительствонуудые толгойлогшонорой удаадахи заседани июлиин 23-да үглөөнэй 11 часта болохо байна.

Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй заседани

ЖЕНЕВА, июлиин 22. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй ээлжээтэ заседани мүнөөдэр боложо, Д. Даллес түрүүлэгшээр һуугаа.

Делегацинуудай советнигүүд болон экспертнүүд заседани дээрэ байлсаа.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ правительствонуудые толгойлогшонорой үгэхэ ёһотой директивэнүүд тухай асуудалнуудые хаража үзэлгэ дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй заседани дээрэ үргэлжэлүүлэгдээ. Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй мүнөөдэрэй заседани тухай элидхэлые **17** часта шагнахыень правительствонуудые толгойлогшонорто министрнүүд һайшаан дурадхаа.

КПСС-эй ЦК-гэй 1955 оной июльскэ Пленумэй тогтоолнууд брошюранууд болгон гаргагдаба

КПСС-эй ЦК-гэй 1955 оной июльскэ Пленумэй тогтоолнуудай текстые политическэ литературын гүрэнэй хэблэл брошюранууд болгон гаргаба.

Брошюранууд 1 миллион экземпляртайгаар хэблэгдээ. (ТАСС).

Арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэхэ

◆Түрүүшүүлһээ жэшээ абаха ◆◆ МТС-эй туһаламжа хэрэгтэй ◆◆◆ Колхозой хүтэлбэриие һайжаруулха

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозойхид малай тоо толгойе олошоруулжа, үүлтэрыень һайжаруулха, ашаг шэмэ абалгые ойрын жэлнүүдтэ нилээдгүй ехэдхэхэ түсэб табиһан байгаа.

Тус колхоз үбэлжэлгые юрэнхыдөө муу бэшээр үнгэргэжэ, малаа зунай бэлшээридэ гаргаа. Мал харууһалга һайжаруулагдажа, ашаг шэмэнь дээшэлжэ эхилээ. Нарибтар ба шэрүүбтэр нооһотой 2357 толгой хониднhoo энэ хабартаа дунда зэргээр хонин бүриин 2 килограмм 500 грамм нооһон хайшалагдаа. Тиихэдэ һайжаруулагдаһан үүлтэрэй хониднhoo 6—7 килограмм хүрэтэр нооһон хайшалагдаһан байна. Нарин ба нарибтар нооһо гүрэндэ тушаажа, тус колхоз 80 мянга гаран түхэриг олзо доход абаа.

Колхозой түрүү хонишод Дулмасу Дашиева, Балма Жигжитова гэгшэд хонидоо һайнаар харууһалжа, түл абалгые эмхитэйгээр үнгэргэһэн, нооһо ехээр хайшалһан байна. Эдэ нүхэд үнгэрһэн үе соо 100 эхэ хонин бүриин 120 хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлээ. Энэ фермын хонишод Цырендари Эрдынеева, Цындэмэ Бадмацыренова, Намжилма Хандажапова гэгшэд мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилөө. Хониной фермые даагша, коммунист нүхэр Будаев ажалдаа харюусалгатайгаар ба оролдосотойгоор хандадаг.

Эбэртэ бодо малай, гахайн тоо бага зэргэ олошорбошье, ашаг үгэлгэнь үшөөл бага байһаар. Эбэртэ бодо малай тоо толгой олошоруулха гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэһэн болобошье, һүн багаар һаагдадаг зандаа. Тус колхоз үнгэрһэн 9 һарын турша соо үнеэн бүриһөө оройдоо 238 литр һаагаад байна. Тиихэдэнь эбэртэ бодо малай фермын һаалишан коммунистка Дулзыт Доржиева үнеэн бүриһөө 582 литр һү энэ үе соо һааһан байна.

Суулгын МТС-эй механизаторнуудай эршэмтэйгээр хүдэлмэрилһэнэй ашаар хабарай полевой хүдэлмэри агротехническэ эрхим болзорто үнгэргэгдэһэн байгаа. Мүнөө эндэхи таряанай бүхы полинууд дээрэ һайн ургаса ургажа байнхай. Тус МТС-эй трактористнууд Нима Хандажапов, Санжа Дашиев, Содном Будажапов, Баяр Бадмаев болон бусад тарилга дээрэ һайн амжалта туйлаһан байна. Эдэ нүхэд мүнөө пар элдүүрилжэ байна.

Колхозойнгоо ниитын малда элбэг ехэ тэжээл бэлдэхын зорилгоор 150 гектар кукуруза тариһан байгаа. Энэ культура бараг һайнаар ургажа байна. Ряд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэжэ эхилэнхэй. Суулгын МТС-эй 6-дахи тракторна бригадын тракторист нүхэр Дашиев кукурузын полиин ряд хоорондын элдүүрилгые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэнь. Кукурузые харууһалга тарянажалай ба тракторна бригадануудай гэшүүдтэ даалгагданхай.

Үбһэнэй үндэр ургаса абахын түлөө оролдолго хүсэеэ гаргаһан колхозой луговодууд Степан Кузьмин, Даша Самажапов гэгшэдэй хүдэлмэриие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэ нүхэд эртэ хабарһаа эхилжэ, 544 гектар сабшалангай ехэнхииень уһалһан байна. Тэрэ сабшалангай ногоон мүнөө һайн.

Энэ колхоздо Суулгын МТС-эй саг үргэлжэ туһалдаг байбалынь, ажалайнь амжалта һураггүй ехэ байха һэн. Гэбэшье, мүнөө 1850 тонно силосэй нүхэн, траншейнүүдые барилгада МТС-һээ нэгэшье хүн ерэжэ, заабари үгөөгүй байна. Тус МТС мүнөө хүрэтэр тэрэ колхоздо участково агрономоо эльгээгээдүй. Тус колхоздо хүдэлмэрилдэг зоотехник нүхэр Бадарханова өөрынгөө уялгада харюусалгагүйгөөр хандажа, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө оролдоногүй.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска, февральско-мартовска болон январска Пленумүүдэй тогтоолнууд МТС-үүдэй үүргые дээшэлүүлһэн байна. Суулгын МТС-шье һүүлшын хоёр жэл соо машина техникээр баян болоо. Теэд тус станци харьяата колхозуудтаа үшөөл багаар туһална. Һүүлэй үе соо МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд; тусхайлбал, МТС-эй директор нүхэр Цыренов энэ колхозой байдалтай танилсаха «сүлөөгүй» болошонхой. Мүнөө дээрээ силоснэ барилгада МТС-эй нүхэ малтадаг нэгэшье машина эндэ хүдэлмэрилнэгүй.

Силоснэ барилганuудые бариха график МТС-эй харьяата колхозуудта таһалдуулагдаа.

Энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд колхозойнгоо доторой арга боломжонуудые хэрэглэхэ тушаа анхарал багаар хандуулна. Колхозой правлениин ба партийна эхин организациин хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Юуб гэхэдэ, уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ колхознигуудаа элсүүлнэгүй.

Малай байрануудые ба бусадшье барилгануудые хэхэ барилгын бригада мүнөө хүрэтэр эмхидхэгдээгүй. Колхозой коммунистнууд ажал хүдэлмэри дээрээ үльгэр жэшээ харуулжа, олонниитые ударидан ябадаггүй. 23 коммунистын тон үсөөниинь малажал ба тарянажал дээрэ хүдэлмэрилдэг. Зарим нүхэд эдэбхи хэшээл гаргажа, абаһан социалистическэ уялгануудаа бодотоор дүүргэхын орондо хүнгэн ажал бэдэрдэг юм. Парторганизаци иимэ коммунистнуудайнгаа политическэ мэдэрэлые дээшэлүүлхэ талаар хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муугаар ябуулна.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэриие амжалтатайгаар дүүргэхын ба ойрын жэлнүүдтэ малажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохын тула колхозой правлени ба партийна организаци ажал хүдэлмэриингөө дутагдалнуудые усадхаха, бии байһан арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглэхэ ёһотой.

Б. Дымбрылов, манай корреспондент.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые Бурят-Монголой ажалшад хэрэг дээрэнь бэелүүлхээр зоригжонхой

☆ ☆ ☆

КПСС-эй ЦК-гэй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн республика доторнай үргэнөөр дэлгэрбэ. Тус мүрысөөндэ оролсоһон Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой үнеэдэй фермын барилга дээрэ каменщик М. Ванчиков (зүүн гарһаа) үдэрэйнгөө нормые 200 процент дүүргэнэ. Тэрэшэлэн Улан-Удын мяха-консервын комбинадай консервнэ заводой хүдэлмэришэн Елена Бубеева сан түмэр отолого дээрэ халаанайнгаа нормые 150 процент дүүргэнэ.

Г. Токмаковой, А. Мантаевай фотонууд.

Түмэрзамшад эдэ үдэрнүүдтэ

УЛАН-УДЭ. Эндэхи станциин түмэрзамшад КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тоггоолые зүбшэн хэлсэжэ, үйлэдбэри дээрээ ажалай шэнэ амжалта туйлаха гэжэ зоригжонхой. Ойртожо байһан түмэрзамшадай бүхэсоюзна үдэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада олон бригаданууд жагсажа эхилбэ. Шэнэ хүсөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ машинистнууд Николай Голубев, Георгий Клевцов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд түрүүлжэ ябана. Тэдэнэй бригаданууд хүндэ ашаатай поезднуудые шадамараар жолоодожо, июль һарын эхинһээ хойшо 8 иимэ составуудые түргэн ябуулха графигаар үнгэргөөд байна.

Вагонно депогой хүдэлмэришэд продукци үйлэдбэрилхэ нормоёо һара бүхэндэ үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр июлиин түрүүшын хахадта табанжэлэйнгээ даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэбэ. Мастер нүхэр Коржук гэгшын хүтэлбэрилдэг халаанайхид графигаа нилээд урид дүүргэжэ, июлиин 15-һаа эхилжэ август һарын түсэбые бэелүүлжэ байна. Станциин халаанайхид КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсэжэ, абаһан уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ. Моневрово диспетчерэй хүтэлбэрилдэг халаан үдэр бүриингөө нормые 40—50 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг болобо. Тиихэдэ нүхэд Голованов, Бородачев гэгшэдэй бригаданууд ашаатай вагонуудые состав болгон бүридхэлгэ дээрэ нормоёо 145—160 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

МЫСОВАЯ станциин түмэрзамшад партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолоор зоригжон, ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ гэжэ нэгэн дуугаар мэдүүлбэ. Тэдэнэр ажалай вахтада жагсаһаар станцида хүрэжэ ерэһэн пассажирска ба ашаанай поезднуудые графигһаань зааханшье гээгдүүлэнгүйгөөр саашанхи аян замдань үдэшэнэ. Вагонуудта ашаа тээхэ июль һарынь түсэб 17 үдэр соо сүм дүүргэгдээ. Эндэ хүдэлмэришэн бүхэн түмэрзамшадай һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтахые хүсэнэ. Стрелочник нүхэр Мусанов, поезд бүридхэгшэ нүхэр Басенко болон бусад мүрысөөндэ хододоо түрүүлжэ ябана.

ОНОХОЙ станци. Эндэ коммунист Василий Комаровой хүтэлбэри доро замай колонно капитальна заһабарилгын хүдэлмэри хэнэ. Тус колоннынхидой шэн зоригто ажал түмэр замай олон отделениинүүдтэ мэдээжэ болонхой. Мүнөө энэ колонно Зүүн-Сибириин түмэр замай түрүү коллективүүдэй нэгэн болоһон байна. Июлиин 15-да колоннын хүдэлмэришэд жэлэйнгээ хүдэлмэриин 75 процентые дүүргэбэ. Энэ амжалта хайшан гэжэ туйлагдааб гэхэдэ, ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилагдаһан ба ажалай эмхидхэл һайжаруулагдаһан байна.

Колоннын хүдэлмэришэд партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй танилсаад, шэнэ социалистическэ уялгануудые абаба. Мүнөө тэрэ уялгые дүүргэлгэдэ коллективэй гэшүүд бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна. Хүдэлмэришэд-новаторнууд В. Иванов, С. Разуваев, Г. Еремин болон бусад заһабарилгын хүдэлмэридэ үнэн сэхээр хандажа, үдэрэйнгөө нормонуудые хоёр дахин шахуу дүүргэнэ. Тэрэшэлэн Онохой станциин хүдэлмэришэд вагонуудта ашаа тээлгые шэнэ аргаар эрхилжэ, платформо бүхэндэ 10—15 кубометр барилгын модо юрын ашаанууд дээрэ тээдэг болобо.

ЗАГУСТАЙ станциин коллектив Галуута-Нуурай рудоуправлениин шахтёрнуудтай мүрысэнэ. Мүрысэгшэд республикынгаа арадай ажахыда шулуу нүүрһэ элбэг ехээр эльгээхын түлөө тэмсэнэ. Станциин дежурна нүхэр Фильшин вагонуудта нүүрһэ ашаалгые һайнаар хүтэлбэрилжэ, вагонуудай миин байлгые гүйсэд усадхажа шадаа.

ИЛЬКА станциинхид өөһэдынгөө һайндэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлжэ, Зүүн-Сибириин түмэр замай коллективүүд соо түрүүлэн вагонуудта барилгын модо ашаалан ябуулха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ һэн. Мүнөө эндэ хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэ улам дээшэлжэ байна. Энэ һарын түрүүшын хахад соо 25 үдэр соо хэгдэхэ хүдэлмэри уридшалан дүүргэгдээ.

НАУШКА. Энэ станциин түмэрзамшад Зүүн-Сибириин түмэр замай управлениин дамжуулгын Улаан тугые нэгэтэ бэшэ абаһан юм. Мүнөөшье тэдэнэр шэн зоригто ажалаараа дамжуулгын энэ Улаан тугые бүхөөр барижа ябана. Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, үйлэдбэриинтөө доторой арга боломжонуудые гүйсэдөөр ашаглан, хүдэлмэреэ нэгэ жэгдээр ябуулжа байна. Станциин дежурна нүхэр Долгоржаповай хүтэлбэрилдэг халаанайхид август һарын түсэбөөр хүдэлмэрилнэ.

—КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоол үйлэдбэри дээрэ ажалай түрүү дүй дүршэл ба шэнэ технологи үргэнөөр хэрэглэн, гүрэнэй түсэбые заатагүй дүүргэхэ талаар харюусалгатай зорилго бидэнэрэй, хүдэлмэришэдэй урда табиба. Энэ хүндэтэй зорилгые бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада манай коллектив шангаар тэмсэжэ байна,— гэжэ станциин начальник нүхэр Чуриков хөөрэнэ.

Түмэр замай Улан-Удын отделениин хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ иимэнүүд хүсэл зоригтойгоор ажаллажа байна.

М. Толкач.

Колхознигуудай эдэбхи

Манай колхозой гэшүүд парт[illegible] ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шии[illegible] бэринүүдые хүндэтэйгөөр хүл[illegible] абаба. Эдэ үдэрнүүдтэ агитатор[illegible] колхознигуудай дунда хөөрэл[illegible]нүүдые үнгэргэнэ.

Мүнөө кукурузын талмайн бүр[illegible] ногооe түүхэ хүдэлмэридэ 35—40 [illegible] таһалгаряагүй ябана. Колхозойм[illegible] һаалишад нилээд һайн амжалта [illegible]лаа. Түрүү һаалишан Анна Ю[illegible] үнеэн бүриһөө дунда зэргээр [illegible] литр, Екатерина Быкова, Екатер[illegible] Филиппова гэгшэд—877 литр [illegible] һаагаад байна.

Колхознай үбһэ хуряалгын [illegible]дэлмэриие түлэг ябуулжа бай[illegible] Энэ хүдэлмэриин тон харюуса[illegible]тай байһые мэдэржэ, партийна э[illegible] организаци өөрынгөө дундаһаа [illegible]бан эрхим коммунистнуудые тэ[illegible] бэлэдхэлэй бригадануудта эльгэ[illegible] Тэдэнэр политическэ болон эмхи[illegible]лэй хүдэлмэри ябуулха юм. До[illegible] Үшөөтэйн үбһэнэй бригада—Ни[illegible]лай Пашинский, МТФ-гэй бриг[illegible]—Федор Калмынин гэгшэд ошо[illegible] хүдэлмэрилжэ байна.

В. Воробье[illegible]
Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмж[illegible] колхозой партийна э[illegible] организациин секрета[illegible]

Дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана

СЕЛЕНДУМА. (**Манай кор[illegible]**) Партиин ЦК-гэй июльскэ Пле[illegible]мэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдтэ [illegible]рюулагдаһан суглаан Селенду[illegible] моторо-заһабарилгын заводой к[illegible] соо олон зоной хабаадалгатай[illegible] болобо.

Заводой хүдэлмэришэн нүхэр Д[illegible]шиев халаанайнгаа даалгабар[illegible] 110-һаа 130 процент хүрэтэр саг[illegible]гэлжэ дүүргэхэб гэжэ уялга аба[illegible]

Механическа цехын токарь нү[illegible] Кулаков үгэ абаад ингэжэ хэлэб[illegible]

—Партиин ЦК-гэй июльскэ П[illegible]нумэй түүхэтэ тогтоолдо харюу б[illegible]гон халаанайнгаа даалгабариие [illegible] процентһээ доошо бэшээр дүүр[illegible] уялга абанаб.

Заводой механическа цех ([illegible]чалынигынь нүхэр Марфин) хү[illegible] ажахын машинануудай запас[illegible] частьнуудые үйлэдбэрилдэг юм. [illegible]рэ цехын коллектив һарынгаа да[illegible]габариие 105 процент дүүргэхэ у[illegible]га абаба.

Заводой моторно цехын нача[illegible]ник нүхэр Бармонов һарынгаа да[illegible]габариие 150 процент дүүргэхэ[illegible] гэжэ коллективэйнгээ зүгһөө [illegible] дуулбэ. Мүнөө моторно цех заво[illegible] партийна эхин организациин бо[illegible] дирекциин дамжуулгын Улаан [illegible] барижа ябана.

Советскэ Союзай Коммунисти[illegible]кэ партиин XX съездын хүндэлэ[illegible] зорюулагдаһан уялга заводой ко[illegible]лектив бүхыдөө абаһан байна.

Селендумын моторо-заһабарил[illegible] заводой хүдэлмэришэд ба албаха[illegible]шад партиин ЦК-гэй июльскэ П[illegible]нумэй тогтоолые хэрэг дээрэнь б[illegible]лүүлхээр оролдожо захалаа.

Партийна эхин организациин дүй дүршэлһөө

Колхозой правленидэ партийна туһаламжа хэрэгтэй

Советскэ хүнүүдэй саг үргэлжэ ургажа байдаг эрилтые эрхим шанартай эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, промышленностиие түүхэй эдээр хангахын түлөө хүндэ промышленностиие ехээр хүгжөөхэ, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые богони болзор соо эрид дэбжээхэ зорилгонуудые түрэл Коммунистическэ партимнай советскэ хүнүүдэй үмэнэ табиһан байна.

Энэ тон шухала асуудал шиидхэхэ хэрэгтэ партийна эхин организацинууд ехэ үүргэ дүүргэдэг. Манай Заиграйн аймаг дээрэ абажа үзэхэ болоо һаа, мүнөө бүхы колхозуудта, МТС-үүдтэ 350 гаран коммунистнуудые нэгэдүүлһэн парторганизацинууд бии. Колхозуудай ба МТС-үүдэй парторганизацинууд колхознигуудта, МТС-үүдэй хүдэлмэришэдтэ КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые миил ойлгуулха бэшэ, ямар арга боломжонуудые хэрэглэн энэ тогтоолые бэелүүлхэ ёһотойб гэһэн асуудалда гол анхаралаа табиха зэргэтэй. Парторганизацинууд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй тогтоолнуудые хараалагдаһан сагтань бэелүүлхын тулада үдэр бүри эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха, бии байгаа дутагдалнуудые саг үргэлжэ усадхаха, колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэришэд ба хүдөөгэй бусад ажалшадай политическэ болон ажалай эдэбхиие дэмжэн, хүдөө ажахын ээлжээтэ кампаниие һайнаар үнгэргэхын түлөө оролдохо ёһотой.

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ колхозуудай эхин парторганизацинуудай айхабтар ехэ үүргэтэй байһан туһайнь КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй тогтоолнууд дотор тэмдэглэгдэнэ. Энэншье ойлгосотой байна. Юуб гэхэдэ, колхозой парторганизаци хүдөө ажахын хүдэлмэриие толгойлно, эгээл харюусалгатай газарта, артельнэ ажахы дээрэ хүдэлэгшэд—колхознигуудтай сэхэ харилсан хүдэлмэрилнэ. Парторганизаци колхозой правлениин ажал хүдэлмэри шалгажа, дутуу дундыень усадхажа байха эрхэтэй. Парторганизациин энэ эрхэ тухай КПСС-эй Устав соо хэлэгдэнэ. Колхозой хамтын ажахые хүгжөөхэ, колхозые бата бэхи болгохо гээшэ коммунистнуудай эгээн шухала уялгануудай нэгэниинь гэжэ парторганизаци харадаг байна. Эхин парторганизаци колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоо дуулаха, ажал хүдэлмэри һайжаруулхын тулада тусхай хэмжээнүүдые саг соонь абаха дүүрэн эрхэтэй юм.

Жэшээнь, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци урда жэлнүүдтэ нэгэ хэды болоод лэ правлениин түрүүлэгшын тоосоо шагнадаг, шиидхэбэри гаргадаг, уялгалдаг, шанга хэмжээ абахаараа занадаг, түрүүлэгшын мэдэжэ байһан дутуу дундануудыень ёһын тэдыдэ заадаг байгаа.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй һүүлээр тус колхоздо партийна эхин организациин секретаряар нүхэр В. Гребенников һунгагдажа, иимэ заншалыень усадхаа. Коммунист бүхэнэй ажалай зорилгые тодорхойлхо, даалаһан ажалайнгаа түлөө тэдэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдые хододоо дахуулжа, тэдээндэ жэшээ харуулан ябаха гээшэ манай гол зорилго гэжэ партийна организациин бюрогой шэнэ состав тоолоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ коммунистнууд нэгэ хэды болоод лэ правлениин хэхэ ажал тухай зүбшэжэ байхадаа партийна хиналта хэнэбди гэжэ тоолодог байгаа.

Партийна бюро коммунистнуудые колхозой ажал хүдэлмэридэ хубаарилан табиха асуудалые шэнээр хаража үзөөд, тэдэниие колхозой ажахын тон харюусалгатай газарта табихаар шиидэбэ. Жэшээнь, коммунист З. Матвеев огородой бригадын бригадир болгогдоһон юм. 1954 ондо нүхэр Матвеевэй бригада үндэр баян ургаса абаа. Ганса капуста, помидор ба үгэрсэ худалдажа, 300 мянган түхэриг олзо доход оруулба. Энэ жэлэй тарилгада нүхэр Матвеевэй бригада һайнаар бэлэдхэһэн, рассадаяа горшоогхонууд соо ургуулһан ба агрономическа болзор соо тариһан байна. Мүнөө огородой бригадынхид рассадаяа һуулгаад, нэмэлтэ тэжээл оруулжа, огородой буртаг үбһыень түүжэ байна.

Коммунист К. Шигин олон жэлэй турша соо ахалагша хонишоноор хүдэлнэ. Тэрэ мүнөө жэлдэ кошарно-базова аргаар хурьгадые харууһалжа, зуун эхэ хониднhoo 110 хурьга абаад, бултыень тэнжээжэ шадаһан байна. Хонин бүриһөө 2 килограммһаа үлүү нооһо хайшалаа.

Зургаан коммунистнууд элдэб хүдэлмэри хэдэг, 5 коммунистнууд хүтэлбэрилхы ажалда томилогдоһон байна. Эдэ коммунистнууд колхозой үйлэдбэриин түрүү зэргэдэ ажаллажа, ниитын ажалда хайша хэрэг хандадаг колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг, тэдэниие шүүмжэлдэг.

Коммунистнууд ажал хүдэлмэридөө хэр зэргэ хабааданаб, КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бодотоор бэелүүлхын түлөө парторганизациин үүсхэлээр ямар хүдэлмэри ябуулагданаб, дутуу дундануудынь хайшан гэжэ усадхагданаб, коммунистнууд түрүү үүргээ дүүргэжэ шадана гү гэхэ мэтын асуудалнууд партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг байна.

«КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө ямар хэмжээ-ябуулганууд дүүргэгдэжэ байнаб», «Коммунист — партиин шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэгшэ мүн» гэһэн асуудалнууд һүүлэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ. Тиин ажалай журам дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын артелиин Устав эрхэбэшэ сахиха тушаа тодорхой шиидхэбэринүүд абтаһан байна.

Колхозой правлениин ажал-ябуулгые ганса парторганизаци бэшэ, харин аймагай бусад организацинууд хинан шалгадаг. Аймагай организацинуудай шалгалтаһаа партийна организациин хиналта ямар ондоотойб гэбэл, энэ хадаа нэн түрүүн олониитын, коммунистнуудай коллективэй хиналта, шалгалта болоно.

Колхозой ажахые зүбөөр хүтэлбэрилхын тулада гансал хүтэлбэрилэгшэдэй шадабари, дүй дүршэл хэрэгтэй бэшэ. Тиимэ туладань энэ дүй дүршэлыень олониитын дүй дүршэлтэй нягтаар холбохо, хүтэлбэрилэгшэд хадаа олониитэ ажалшадһаа заабари, зүбшэл абажа һураха ёһотой. Энэ хадаа илангаяа КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска ба январска Пленумүүдһээ хойшо бүри шухала болоно. Юундэб гэхэдэ, промышленностьһаа ба аймагай эмхи зургаануудһаа олон залуу, хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ талаар дүршэл багатай хүнүүд колхозуудта ерээ.

Эдэ нүхэдүүд түрүүлэгшээр, бригадираар, фермые даагшаар табигдана. Тиимэ туладань поли, огород, фермэ дээрэ ба бусад ажалда саг үргэлжэ хүдэлжэ байһан колхознигууд ажалай зарим дутагдалнуудые саг соонь хараха, өөһэдынгөө эрхилдэг ажалаар ехэ мэргэжэлтэй болоһон дээрэһээ таарамжатай һанамжануудые хэлэ[illegible] хүтэлбэрилэгшэдэй ажал хүдэл[illegible]ридэнь туһалха аргатай юм.

Манай колхознигууд ажал [illegible]дэлмэридөө үнэн сэхээр, эдэбхи[illegible] оролдосотойгоор хандадаг, колхо[illegible] ниитын зөөриин элбэг дэлбэг бо[illegible]хын, ажахынгаа улам хүгжэхын [illegible]лөө хүсэ шадалаа гамнадаггүй.

Партийна организаци болбол эд[illegible]хитэд ба түрүүшүүлэй ажалай ша[illegible]бари, дүй дүршэлые согсолхо, ко[illegible]мунистнуудай, эдэбхитэй колхо[illegible]нигуудай гаргаһан уряа, һанамж[illegible] дэмжэхэ, нээмэл партийна сугл[illegible] дээрэ хэлэгдэһэн алдуу, дутагд[illegible]нуудые хараадаа абаха зэргэт[illegible] Иигэжэ колхозой правлениин, түр[illegible]лэгшын, бригадирнуудай ба ферм[illegible] даагшадай хүтэлбэрилхы шадаба[illegible] дүй дүршэлые олониитэ колхозни[illegible]дай шадабаряар арьбажуулха ё[illegible]той. Ниитын ажахые дэбж[illegible]хын тулада ажал хүдэлмэри ябу[illegible]хадаа партийна организацинууд ко[illegible]хозой эдэбхитэдтэ — коммунистну[illegible] болон түрүү колхознигуудта [illegible]шэглэхэ ёһотой.

Колхозой правлениин ажал-ябуу[illegible]га шалгажа, хинажа байха парт[illegible]ганизациин уялга хадаа КПСС-[illegible] ЦК-гэй Пленумүүдэй тогтоолнууд[illegible] бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүр[illegible]хэ байна. Энэ зэмсэгые колхозууд[illegible] партийна организацинууд үргэн[illegible] хэрэглэжэ, партийна хүтэлбэр[illegible] эрид һайжаруулха зорилготой.

П. ЛЕУШИН,
КПСС-эй Заиграйн айком[illegible] эмхидхэлэй таһагые даагш[illegible]

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые уридшалан дүүргэхын түлөө

ҺҮ ҺААЛГЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

1954 оной октябриин 1-һээ 1955 оной июлиин 1 болотор үнеэн бүриһөө 600 литрһээ дээшэ һү һааһан колхозууд

Сэлэнгын аймагай Молотовой нэр. колхоз (түрүүлэгшэнь **Минаев Г. В.**)	1165
Тарбагатайн аймагай Калининай нэр. колхоз (түр. **Мельников Г. С.**)	1096
Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз (түр. **Вильмов М. Н.**)	1085
Прибайкальска аймагай Хрущевой нэр. колхоз (түр. **Соколов Я. П.**)	1059
Сэлэнгын аймагай XVIII партсъезд колхоз (түр. **Герасимов Ф. В.**)	1056
Прибайкальска аймагай Молотовой нэр. колхоз (түр. **Помулов Е. В.**)	1022
Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхоз (түр. **Дубинин Н. Д.**)	943
Иволгын аймагай Маленковой нэр. колхоз (түр. **Бурков С. Н.**)	940
Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз (түр. **Беляев В. Е.**)	913
Сэлэнгын аймагай Тельманай нэр. колхоз (түр. **Очиров Д. Д.**)	885
Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз (түр. **Агафонов П.**)	879
Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз (түр. **Брянский В. Н.**)	866
Прибайкальска аймагай Маленковой нэр. колхоз (түр. **Ступаков Ф. Г.**)	835
Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз (түр. **Овчинников Д. Г.**)	822
Яруунын аймагай Маленковой нэр. колхоз (түр. **Цыдыпов Б. Ц.**)	805
Тарбагатайн аймагай Молотовой нэр. колхоз (түр. **Кожевников М.**)	798
Яруунын аймагай Кировэй нэр. колхоз (түр. **Лосев**)	790
Заиграйн аймагай «Красный опытник» колхоз (түр. **Казазаев Г. Я.**)	778
Прибайкальска аймагай Чкаловай нэр. колхоз (түр. **Пичугин В. Ф.**)	761
Иволгын аймагай «3-я пятилетка» колхоз (түр. **Загузин Ф. К.**)	716
Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэр. колхоз (түр. **Дармаев Л. С.**)	707
Иволгын аймагай Ленинэй нэр. колхоз (түр. **Овчинников Г. И.**)	706
Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэр. колхоз (түр. **Иванов И. П.**)	705
Курумканай аймагай Хрущевой нэр. колхоз (түр. **Петелин В. А.**)	705
Прибайкальска аймагай Сталинай нэр. колхоз (түр. **Харламов М. У.**)	689
Иволгын аймагай Булганинай нэр. колхоз (түр. **Круглов М. Д.**)	686
Тарбагатайн аймагай «Путь Ленина» колхоз (түр. **Матвеев С. П.**)	685
Иволгын аймагай Андреевэй нэр. колхоз (түр. **Королев М. Ф.**)	677
Тунхэнэй аймагай Хрущевой нэр. колхоз (түр. **Шафиров С. И.**)	669
Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (түр. **Галсанов Ц.**)	652
Яруунын аймагай Ворошиловай нэр. колхоз (түр. **Фомин В. П.**)	644
Иволгын аймагай XVII партсъездын нэр. колхоз (түр. **Орлов П. П.**)	641
Тарбагатайн аймагай Сталинай нэр. колхоз (түр. **Кушнарев А. А.**)	641
Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэр. колхоз (түр. **Сычев Т. Д.**)	634
Хоринн аймагай Маленковой нэр. колхоз (түр. **Борисов П. И.**)	629
Байкало-Кударын аймагай Ждановай нэр. колхоз (түр. **Ромешевский Д. И.**)	626
Хоринн аймагай Карл Марксын нэр. колхоз (түр. **Баянов А. Б.**)	600

Энэ үе соо үнеэн бүриһөө 1800 литрһээ дээшэ һү һааһан племенной фермэнүүдэй һаалишад

Цырендоржиева Д. Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	3354
Хайдапова Д. Б. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	3118
Воронцова А. Н. Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	2870
Жамбалова Ц. Г. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	2839
Цыденова М. Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	2717
Бадмаева Л. Н. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	2667
Гомбоева В. Н. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	2432
Будаева С. Б. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	2416
Будожапова Д .Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	2363
Раднажапова Ц. Х. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	2321
Жалсанова П. Ц. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	2298
Дылыкова Б. Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	2244
Пикулова М. Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	2210
Очирова Д. Б. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	2212
Лубсанова Б. Г. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	2055
Цыренжапова Д. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	2033
Очирова Г. Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	2009
Карпова А. В. Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	2002
Бадмаева Д. Б. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1981
Нимаева Д. Б. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	1978
Очиржапова Н. Б. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	1968
Буянтуева Б. Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1903
Токтохоева Г. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	1875
Дармаева М. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колх	1868
Ефимова А. А. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1863
Санжиева Х. Б. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1859
Цыремпилова Ц. Х. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	1824

Энэ үе соо үнеэн бүриһөө 800 литрһээ дээшэ һү һааһан һүнэй-товарна фермэнүүдэй һаалишад

Темникова З. И. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	1831
Колтунова П. И. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1591
Базарова Д. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1464
Федотова Е. И. Хэжэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхоз	1416
Цынгунова Д. Н. Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	1416
Емельянова Л. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	1413
Шурыгина А. И. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1362
Алемасова А. Н. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1340
Ковалова П. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	1338
Глотова А. Ф. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1306
Михайлова А. В. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1306
Цыдыпова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1300
Гребенщикова А. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэр. колхоз	1297
Балданова Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1281
Буркова В. Д. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1278
Намжилова Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1261
Яковлева В. А. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	1252
Холхонова Ц. Хоринн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	1231
Чимитова М. Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1223
Казазаева М. Ф. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	1207
Гармажапова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1202
Новосельцева Т. И. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	1194
Вторушина Д. В. Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	1184

Үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө колхозууд хоорондын мүрысөөндэ Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз, племенной фермын һаалишадай хоорондохи мүрысөөндэ Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Долгоржаб Цырендоржиева, мүн МТФ-гэй һаалишадай дунда Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхозой һаалишан З. И. Темникова түрүүлжэ ябана.

Гэхэтэй хамта, Закаменай, Ториин, Зэдын, Кяхтын, Мухаршэбэрэй, Бичурын, Ахын аймагуудта үнеэдһээ һүн багаар һаагдана. Дурсагдаһан аймагуудай олонхи колхозууд һаамхай үнеэдые һүниндөө мананагүй, бэлшээрие һэлгэжэ хэрэглэнэгүй. Гадна, малай уһалуури муу, мүн ногоон тэжээл бэлэдхэгдэжэ, һаамхай үнеэдтэ эдюулэгдэнэгүй. Эдэ дутагдалнууд дары усадхагдаха ёһотой.

Насникова П. И. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	1181
Викторова А. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1155
Патрахина А. Е. Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	1153
Грузовенко П. Г. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1142
Цыдендамбаева Д. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1137
Батурина Е. И. Прибайкальска аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1135
Помулева А. М. Прибайкальска аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1135
Батышева А. Л. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1130
Власова Е. П. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	1129
Власова Е. С. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	1128
Яковлева У. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	1127
Насникова П. А. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	1121
Налетова Е. В. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	1120
Дамбаева Б. Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1113
Андрианова П. А. Прибайкальска аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1107
Вершинина А. К. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	1106
Колтунова Л. И. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1106
Найданова З. Хоринн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	1106
Мергенева Е. В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1103
Паршукова М. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1097
Афанасьева А. А. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1097
Тараканова В. А. Прибайкальска аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1096
Патрахина Е. Д. Прибайкальска аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1090
Кузнецова А. А. Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхоз	1083
Михайлова А. К. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1077
Сосорова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1073
Насникова М. М. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	1067
Федосеева Т. Н. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1061
Батурина А. В. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1058
Эпова В. А. Хоринн аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1056
Неродова А. Н. Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	1051
Неродова А. К. Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	1043
Курдюкова М. Ф. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1043
Насникова А. Г. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	1034
Насникова А. А. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	1031
Виноградова Е. Н. Прибайкальска аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1025
Порядкова М. Т. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1023
Дубинина А. И. Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхоз	1021
Инкина Е. Г. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1018
Жалсанова Д. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	1017
Казазаева Ф. С. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	1014
Чумакова М. В. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1014
Клюшева А. А. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	1010
Гармаева Д. Бичурын аймагай «Коммунизм» колхоз	1004
Клюшева А. А. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	998
Черных Е. К. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	996
Ринчина М. К. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	995
Батурина И. Я. Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	994
Эженова С. Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	994
Жалсанова Х. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	988
Козлова П. И. Прибайкальска аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	987
Цыдыпова Л. Хоринн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	986
Югова А. А. Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз	985
Самбаева С. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	985
Будожапова Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	983
Спирина А. В. Прибайкальска аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	983
Налетова Г. Ф. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	981
Юн-кян В. Ф. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	980
Лубсанова Х. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	980
Степанова В. П. Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	979
Михалева И. М. Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	979
Родионова А. Н. Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	975
Токмакова Л. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	975
Седунова А. П. Прибайкальска аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	975
Каленых И. А. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	971
Молотова А. Х. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	971
Баранова Н. А. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз	962
Кушнарева И. К. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	960
Юмдылыкова М. Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	958
Курдюкова А. Р. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	958
Колоколова Е. И. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	957
Родионова М. С. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	956
Ендонова Ц. Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	956
Житихина Л. Яруунын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	952
Клеменищева П. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	952
Рыжакова С. Г. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	951
Мартынова Д. Хоринн аймагай «Пламя» колхоз	948
Кобунова А. В. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	947
Торгашина В. А. Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз	946
Неродова Ф. И. Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	942
Батышева Е. Л. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	942
Жамьянова Г. Яруунын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	939
Рымарева Т. Т. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	937
Тырина З. П. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	932
Шульгина А. Г. Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	931
Бабинцева У. С. Кабанскын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	931
Кизяева А. А. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	926
Собенникова П. П. Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз	926
Трофимова Л. Яруунын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	924
Пичугина Л. Н. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз	924
Антонова А. П. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз	923
Цыбикова Е. Яруунын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	921
Готова В. Д. Байкало-Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	920
Цыбикова Б. Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	917
Борисова А. В. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	917
Улина А. П. Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	917
Филиппова А. Хэжэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхоз	916
Ванчикова Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	914
Рымарева С. Ф. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	913
Шиханова В. Я. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	912
Антонова Д. И. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз	910
Шарифулина Н. Заиграйн аймагай «Красный опытник» колхоз	910
Ермоева Т. У. Байкало-Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	908
Педынина А. В. Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	906
Буркова М. В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	903
Сапунова Е. И. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	901
Попова Е. В. Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхоз	901
Сампилова Д. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	899
Цыбанова Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	898
Могилевская В. В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	897
Чебунина Е. К. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	897
Зайцева С. С. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	895
Цыденова Н. Яруунын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	894
Горбунова Р. И. Прибайкальска аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	894
Власенко Е. И. Прибайкальска аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	893
Русина Н. И. Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	891
Кабакова М. Яруунын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	890
Цыренова Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	889
Шипицина Т. Заиграйн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	888
Алемасова Е. М. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	887
Линейцева В. Хэжэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	887
Вампилова Е. Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоз	885
Куриганова Н. Т. Байкало-Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	884
Корнилова А. М. Хоринн аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	882
Фомина Ф. Яруунын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	881
Кузнецова Л. Я. Прибайкальска аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	880
Пушкарева Н. М. Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	874
Доржиева Ц. Бичурын аймагай «Коммунизм» колхоз	871
Хмелева Е. В. Прибайкальска аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз	870
Тырина А. П. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	870
Шеенская Ф. Ф. Байкало-Кударын аймагай Пушкинай нэрэмжэтэ колхоз	867
Шитина С. Р. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	866
Гриценко А. Иволгын аймагай «3-я пятилетка» колхоз	865
Брянская А. Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	865
Клементьева А. М. Тарбагатайн аймагай «Путь Ленина» колхоз	865
Шейшукова Н. П. Прибайкальска аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	864
Копылова А. Н. Прибайкальска аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	864
Шункова Н. Д. Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	863
Маслова Т. Е. Кабанскын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	863
Власова Е. М. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	862
Чимитова Ц. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	859
Курдюкова М. П. Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз	859
Орлова Д. Г. Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	857
Астраханцева В. П. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	856
Абидуева Д. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	855
Ванчикова Г. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	855
Фомина Е. И. Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	854
Бурдуковская А. Н. Прибайкальска аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	853
Бурундукова М. Я. Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз	853
Зубакина А. Т. Иволгын аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхоз	853
Бабуева Х. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	853
Чулкова О. Заиграйн аймагай «Красный опытник» колхоз	850
Изосимова А. В. Прибайкальска аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	850
Ендонова Н. Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоз	849
Зайцева Е. И. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз	849
Иванова Т. Заиграйн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	848
Назарова А. Е. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	847
Тихонова И. А. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	847
Ершова Е. Н. Иволгын аймагай Андреевэй нэрэмжэтэ колхоз	847
Думнова А. Ф. Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз	844
Яковлева А. Ф. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	842
Чумакова А. В. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	842
Торгашина М. К. Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз	841
Маркова А. М. Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз	839
Казанцева М. П. Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	838
Доржиева Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	838
Андреева В. Яруунын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	837
Решетова А. А. Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	837
Третьякова Я. В. Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	836
Дугарова С. Заиграйн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	836
Орлова Е. Н. Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	834
Агаптова М. И. Хэжэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	832
Вамбуева Б. Иволгын аймагай «Коминтерн» колхоз	832
Новолодская М. Ф. Байкало-Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	831
Гулина А. Н. Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	830
Оскорбина Н. М. Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	829
Воротникова Ф. И. Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	829
Бородина А. В. Прибайкальска аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	828
Орлова Н. Ф. Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	828
Собенникова А. П. Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз	827
Галсанова Ц. Х. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	824
Баннова Е. С. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	820
Дельбонова Д. Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	819
Калашникова Е. Е. Иволгын аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	817
Онтобоева А. М. Байкало-Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	814
Банзараксаева Н. Иволгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	813
Залуцкая М. Я. Кабанскын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	812
Цыбанова Ц. Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	810
Хохолова Б. М. Иволгын аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхоз	808
Пермякова М. Иволгын аймагай «3-я пятилетка» колхоз	808
Гомзякова Е. Г. Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	806
Бунеева Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	806
Шагина В. И. Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	803
Мертвецова А. Н. Кабанскын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	803
Цынгеева Ц. Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	803
Изюрьева П. Ф. Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	802
Кирикова Е. Ф. Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	800
Андреева М. Яруунын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	800

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: манай республикын түрүү һаалишад: (зүүн гарһаа) **П. Жалсанова** (Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз, Сэлэнгэ), **Е. Калашникова** (XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз, Иволга), **Д. Мартынова** («Пламя» колхоз, Хори), **Ц. Жамбалова** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз, Сэлэнгэ), **Д. Абидуева** (Ждановай нэрэмжэтэ колхоз, Бичура), **М. Юмдылыкова** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз, Хэжэнгэ).

А. Мантаевай фото.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Эб найрамдалай түлөө, арадуудай аюулгүй байдалай түлөө тэмсэл

Женевэдэ боложо байгаа дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Зүблөөнэй зорилгонь уласхоорондын түгшүүрилые һулааруулха, гүрэнүүдэй бэе бэедээ этигэлсэн хандадаг болохо тиимэ арга замуудые бэдэржэ олохо хэрэг болоно гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин тус Зүблөөнэй түрүүшын заседани дээрэ хэһэн мэдүүлгэ соогоо тэмдэглээ һэн. Эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлхэдэ туһалдаг энэ замаар Советскэ Союз хэлбэрэшэгүй дабшажа ябаа, ябанашье гэжэ Женевскэ зүблөөнэй ябаса, һүүлэй үедэ болоһон уласхоорондын шухала хэдэ хэдэн событинууд харуулаа.

Австрийска Гүрэнэй договор баталалга, СССР Югослави хоёрой хоорондохи харилсаае һайжаруулга, харилсаагаа һайжаруулха тухайда Баруун Германиин правительствода Советскэ Союзай дурадхаһан дурадхал мэтын уласхоорондын байдалай иимэ баримтануудые һануулбал, СССР уласхоорондын түгшүүрилые һулааруулхын, гүрэнүүдэй бэе бэедээ этигэлсэдэг болохын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдоно гэжэ ойлгомоор байна. Энээнние Советскэ Союзай эрид шууд хүсэн эрмэлзэдэг байһаниинь Женевэдэхи зүблөөн дээрэ СССР-эй баримталдаг хараа бодолшье эли тодоор харуулна: энэ Зүблөөн дээрэ Советскэ Союзай делегациин оруулһан бүхы дурадхалнуудынь хэлсээнүүдэй амжалтатайгаар үнгэргэгдэхые, эб найрамдалай бэхижүүлэгдэхые хүсэһэн хүсэл эрмэлзэлээр нэбтэрэнхэй.

Женевэдэ баримталжа байгаа советскэ хараа бодолой энэ шэглэлые хилын саанахи бүхы зон, тэрэнэй тоодо буржуазинаншье үзэлтэй хүнүүд үргэнөөр тэмдэглэнэ. Харин хэблэлэй зарим түлөөлэгшэд СССР-эй хараа бодолые буруугаар харуулха гэжэ оролдоно. Жэшээлбэл, тэрэ хараа бодолыень Советскэ Союзай «дотоодынгоо талаар һула» байһан хэбэртэйгээр «тайлбарилна». Зүгөөр, иигэжэ хардаха гэһэн һэдэлгэнүүдые харин газетэнүүд өөһэдөө элишэлнэ. Советскэ системын һула хэбэртэй байһан тухай баталамжануудые «эрид шууд, дары» буруушааха хэрэгтэй гэжэ, жэшээнь, «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетын нэгэ корреспондент Женевэһээ бэшэнэ: «Женевэдэ баримталагдажа байгаа советскэ хараа бодолыень эб найрамдаллые Советскэ Союзай үнэн сэхэ хүсэдэг ябадалаар тайлбарилагдана гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй». СССР Женевэдэ «үгөө ойлголсошогүй политика» ябуулха мэтээр «хүйтэн» ба «халуун» дайнай тала баригшадай хэлэдэг баталамжануудшье буруу һүрөө. «Бүгэдэниитын эб найрамдал тогтоохо хэмжээе Женевэдэ сугларһан дүрбэн ехэшүүлэй зүблөөнэй абахыень Росси хүсэнэ» гэжэ «багаар найдажа байһан» тухайгаа гадаадын хэрэгүүдэй талаар США-гэй сенатска комиссиин түрүүлэгшэ Уолтер Джордж мүнөө мэдүүлхэ баатай болоһон байна.

Женевэдэ сугларһан СССР-эй делегаци баруун гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй зүбшэн хэлсэлгэдэ һайшаан дурадхагдаһан нэгэшье асуудалһаа зайсаагүй. Энэ ушар баруун тээхи хүн зоной үзэл бодолдо мүн лэ ехэ нүлөө үзүүлбэ. Гэхэтэй хамта, зүблөөндэ хабаадагша баруун гурбан гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад арсалдаата ба шиидхэхэнь бэрхэтэй асуудалнуудые хамтаараа шиидхэхэ гэжэ Женевэдэ эрмэлзэжэ байна гээд харин хэблэл тэмдэглэнэ. «Агуу ехэ дүрбэн гүрэнэй хоорондохи харилсаануудынь зарим тэды хубилаа, тиихэдэ һайн тээшэ хубилаа»,—гэжэ французска «Либерасьон» газетэ бэшэнэ.

Уласхоорондын тон шухала асуудал бүхэнөөр СССР-эй делегаци Женевэдэ тодорхой дурадхалнуудые оруулаа. Эдэнь уласхоорондын түгшүүрилые һулааруулха, үни удаан бата эб найрамдал туйлаха гэһэн нэгэл уг зорилготой юм.

Жэшээлхэдэ, германска асуудалаар СССР-эй делегациин баримталдаг хараа бодол тиимэ зорилготой байна. Нэгэдэмэл Германи байгуулгада эсэргүү байдаг хэбэртэйгээр СССР-ые хардан, тус асуудалые амгалан, демократическа ёһоор шиидхэлгэдэ эсэргүүсэгшэд баталдаг байгаа. СССР-эй делегаци эдэ баталамжануудые элишэлээд, Баруун Германиие дайнай байдалда оруулһан, тэрэниие сэрэгэй ээрхэг түримхэй бүлэглэлнүүдтэ оруулһан ябадал лэ Германиин нэгэдэлгэдэ һаад тохёолдуулна гэжэ харуулаа. Баруун Германиие сэрэгэй парижска хэлсээнүүдэй системэдэ оруулһан баримтые тоодо абаха зуураа, СССР-эй делегаци немецкэ арадай, Европын арадуудай аша туһада германска асуудалые шиидхэхэ бодото зам—уласхоорондын түгшүүрилые ниитэ дээрэнь һулааруулха, европейскэ аюулгүй байдал хангаха зам дурадхаа. Энээнэй эсэстэ Германиин нэгэдэлые дахин байгуулха эрхэ нүхэсэл бии боложо болохо байна.

Хэнэйшье мэдэһээр, Европодо аюулгүй байдал хангаха тухай советскэ дурадхалнууд хоёр үеын туршада хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэг уридшалан хараална: түрүүшын үеын туршада Европодо бии байгаа гүрэнүүдэй бүлэглэлнүүдэй хоорондохи түгшүүрилые һулааруулгада зорюулагдаһан хэмжээнүүдые абахаар хараалагдана; хоёрдохи үеын туршада мүнөө бии байгаа бүлэглэлнүүдые усадхаха ба аюулгүйн ниитэ-европейскэ системэ байгуулха ябадал хараална. СССР-эй делегациин дурадхаһан «Европодо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха тухай ниитэ-европейскэ договорой», «Европодо бии байгаа гүрэнүүдэй бүлэглэлнүүдэй хоорондохи договорой гол принципүүдэй» проектнүүд, мүн тэрэшэлэн буу зэбсэг хороохо, атомна зэбсэг хорихо тушаа Женевэдэхи зүблөөнэй шиидхэбэриин Советскэ проект нэн түрүүндэ юу харуулнаб гэхэдэ, советскэ дурадхалнуудай бэелүүлэгдэмээр, ниитынгээ байгуулалтаһаа дулдыдангүйгөөр бүхы гүрэнүүдэй зүгһөө эдэ дурадхалнуудай һайшаагдамаар байһые гэршэлнэ. СССР-эй оруулһан дурадхалнууд ехэ анхарал хандуулжа, зүблөөн дээрэ ажал хэрэгэй, намдуу оршон байдалда зүбшэн хэлсэгдэбэ гэжэ «Нью-Йорк Таймс» газетын женевскэ корреспондент тэмдэглэнэ.

«Хүйтэн дайе» болюулха, гүрэнүүдые бэе бэедээ бүри ехээр этигэлсэдэг болгохо тушаа, мүн тэрэшэлэн Азида ба Дальна Востогто амгалан байдал бэхижүүлхэ тушаа зүблөөн дээрэ Советскэ делегациин табиһан асуудалнуудшье шухала удхашанартай байна. Зүблөөн дээрэ иимэ асуудалнуудые табиһан ябадал юун тухай гэршэлнэб гэбэл, Советскэ Союз эб найрамдалай аша туһада мүнөөнэй уласхоорондын байдалай үндэһэн шухала бүхы асуудалнуудые шиидхэхэеэ эрмэлзэнэ гэжэ гэршэлэн харуулна.

Дэлхэйн бүмбэрсэгэй үргэн ниитэ хүн зон уласхоорондын түгшүүрилые һулааруулха ба гүрэнүүдэй бэе бэедээ этигэлсэдэг болохо тушаа Женевэдэ Советскэ Союзай оролдолго гаргажа байһые амаршална. Мүн энэ асуудалда баруун тээхи деловой кругуудай ямараар хандажа байһаниинь тэмдэглэмээр байна. Уласхоорондын худалдаа найманай палатын шэнэ президент Уоррен Ли Пирсон иигэжэ уридшалан хэлэнэ: Женевэдэхи зүблөөнэй эсэстэ эб найрамдал баталагдаа һаа, «арбан жэлэй туршада асари ехэ һалбаран бадаралга туйлагдаха байна». Нью-Йоркын биржэдэ экономикын амгалан һалбаринуудтай холбоотой компаниинуудай акци дээшээ боложо, сэрэгэй концернэнүүдэй акци доошоо орожо байна. «Женевскэ нуурай эрьедэ шэнэ үе эхилхэ гээшэ эгээл шухала байна»,—гэжэ Женевэдэхи зүблөөнэй түрүүшын үдэрнүүдтэ «Орор» гэжэ французска газетэ бэшээ һэн. Уласхоорондын түгшүүрилэй һулааралгын үе, гүрэнүүдэй бэе бэедээ этигэлсэдэг болохо үе, эб найрамдал бэхижүүлгын үе тогтоохын тулада Советскэ Союз бүхы шадалаараа оролдодог байгаа, оролдожошье байна.

Польско арадай республика—эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагериин бата бэхи һалбари мүн

Польско арад Польшын һэргээн байгуулагдаһан үдэрые өөрынгөө национальна ехэ һайндэр болгон тэмдэглээ.

11 жэлэй саада тээ Советскэ Арми Польско Сэрэгэй частьнуудтай гар гараа барилсан ябажа, фашистска булимтарагшадые намнан польско газар дайдада ерэһэн байна.

Арадай-демократическа засагай 11 жэл соо Польша танигдашагүй болоторoo хубилаа. Харин капиталай мэдэлдэ сүм ороһон, буржуази-помещигүүдэй гээгдэнги орон байһанаа Польша Европын индустриальна түрүү гүрэнүүдэй нэгэниинь болоо. 1955 ондо промышленна үйлэдбэрилгын хэмжээн, нэгэ хүндэ хүртэхэ зэргээр абабал, дайнай урда тээхи хэмжээе 5,7 дахин үлүүбшэлээ. Арадай Польша дотор 4,3 миллион тонно булад—1938 онойхиноо 3 дахин шахуу ехэ булад шудхагдана. Дайнай урда тээхиһээ 9 дахин ехэ машина бүтээгдэнэ, 15,5 миллиард киловатт, ондоогоор хэлэхэдэ дайнай урда тээхиһээ 4 дахин ехэ электроэнерги гаргагдана. Орон дотор 93,5 миллион тонно нүүрһэ — дайнай урда тээхиһээ 2,5 дахин ехэ, мүнөө үедэ Францида абтадагта орходоо хоёр дахин шахуу ехэ нүүрһэн малтагдан абтана!

Мүнөө жэл польско ажалшад ороноо индустриальна талаарнь хүгжөөхэ арадай ажахын 6 жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ байха зуураа, 5 жэлэй шэнэ түсэб бэелүүлжэ ороо. 5,5 жэлэй турша соо 11 мянга үлүүтэй промышленна объектнүүд байгуулагдаа. Польша социализмын үндэһэ һуури байгуулжа байна. Орон доторынь промышленностиин шэнэ һалбаринууд, индустриальна шэнэ центрнүүд байгуулагданхай.

Индустриин хүгжэхэтэй хамта хүн зонойнь ажабайдал удаа дараалан һайжарна. Урдань үзэг бэшэггүй байһан Польша дотор үргэн ниитэ арад зон соел болбосоролтой боложо байна.

Эдэ бүхы амжалтануудые польско ажалшад ангиин хатуу шанга тэмсэл хэжэ, помещик-капиталистнуудай байгуулалтын, дайн сэрэгэй ба 6 жэл соо эзэмдэтдэлгын хүшэр хүндэ хойшолонгуудтай холбоотой угаа ехэ бэрхэшээлнүүдые дабажа туйлаһан байха юм.

Арадай-демократическа засагай 11 жэлэй турша соо Польшын бэеэ даанхай, дулдыдалгүй байдалынь улам бата, уласхоорондын оршомдо Польшын эзэлдэг үүргэнь хэмжээлэшэгүй ехэ болонхой. Дайнай урда тээхи хуушан Польша тэрэ үеын хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр империалистическэ гүрэнүүдэй гартань үгэ дууламгай зэбсэг болоод байгаа. Мүнөө бэеэ даанхай, хүсэ ехэтэ арадай Польша эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түгэлдэр лагериин бата бэхи һалбари болоод, энэ лагериин бүхы оронуудтай хамта эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай түлөө тэмсэжэ байна. Хүршэ Германска Демократическа Республика Польша хоёрой хани ёһоной, амгалан харилсаанууд жэшээ боломоор байна. Польша Варшавска договорто, эб найрамдал бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан уласхоорондын бүхы хэмжээ-ябуулгануудта хабаадалсана.

Мүнөө Варшавада болоһон һайндэрэй үедэ Советскэ правительственнэ делегациие толгойлогшо М. А. Суслов иигэжэ хэлээ: «Хүсэ ехэтэй, бэеэ даанхай арадай-демократическа Польшые һэргээн байгуулхын түлөө, орон дотороо социализмын үндэһэ һуури байгуулхын түлөө тэмсэхэдэнь Советскэ Союзай, хүсэн түгэлдэр социалистическэ лагериин бусад оронуудай арадууд польско арадай үнэн сэхэ ханинарынь байгаа, байнашье». Советскэ Союзай хүсөөр ба мүнгэ хэрэгсэлээр Варшавада байгуулагдаһан, Польшые һэргээн байгуулгын үдэр бэлэг болгон польско арадта үгтэһэн культурын ба наукын һүртэ һайхан ордон хадаа польско арадта үгтэһэн культурна ба үнэн зүрхэнһөө талархан дурладаг олон тоото жэшээнүүдэй нэгэниинь болоно. Энэ бэлэг хадаа арадай социалистическэ Польшые байгуулхадаа амжалтануудые саашадаа туйлахыень ахадүү польско арадта Советскэ Союзай арадуудай үнэн зүрхэнһөө хүсэжэ байһыень элирүүлэн харуулна.

ШАТИЛОВ.

Австриин талаар Союзническа Соведэй заседани

ВЕНА, июлиин 23. (ТАСС). Австриин талаар Союзническа Соведэй ээлжээтэ заседани июлиин 22-то боложо, тэрээн дээрэ Франциин верховно комиссар Ф. Сэйду гэгшэ түрүүлэгшээр һуугаа.

СССР-эй верховно комиссар И. И. Ильичев, Англиин верховно комиссар Д. Уоллингер ба США-гэй верховно комиссарай уялгые дүүргэгшэ Д. Пенфилд заседанида хабаадалсаа.

Бэеэ даанхай Демократическа Австриие һэргээн байгуулха тухай Гүрэнэй договорой хүсэндөө орохо үдэр һүүлшынгээ хуулита заседани үнгэргэхэ гэжэ Союзническа Совет шиидхээ. Энэ заседаниин дүүрэһэнэй һүүлдэ Австридахи союзническа комиссиин байшан дээрэһээ 4 гүрэнэй тугуудые буулган абаха, тиигээд австрийскэ правительствын ба Вена городой магистрадай түлөөлэгшэдые урижа тусхай уулзалга үнгэргэхэ гэжэ шиидхэгдэһэн байна.

Американска хүдөө ажахын делегациин Харьковта ерээд байлга

ХАРЬКОВ. (ТАСС). Малажалай талаар Украинска научно-шэнжэлэлгын институдай «Украинка» гэжэ туршалгын ажахыда Америкын Холбоото Штадуудай хүдөө ажахын делегаци мүнөөдэр хүрэжэ хараһан байна.

Үндэр ехэ ашаг шэмэ үгэдэг шэнэ үүлтэрэй эбэртэ бодо мал, гахай болон хони бии болгохын тулада хэгдэжэ байһан хүдэлмэритэй институдай директор И. А. Даниленко айлшадые танилсуулаа. Тэжээл үйлэдбэрилхэ ба малые зүбөөр эдеэлүүлхэ талаар хэгдэжэ байһан научна хүдэлмэри тухай тэрэ мүн лэ хөөрэжэ үгөө.

Удаань делегациин гэшүүд институдай ажахые хэдэн часай турша соо ябажа хараһан байна.

Үдэшэлэн американска хүдөө ажахын делегаци Днепропетровско орохоёо мордоо.

Ябахынгаа урда тээ делегациие хүтэлбэрилэгшэ Уильям Ламберт ТАСС-эй корреспондентээр дамжуулан доро дурсагдаһан мэдүүлгэ хээ:

«Харьковта ерэлгээр Советскэ Союз соогуур манай удаан саг соо аяншалга эхилбэ. Харьковайхид бидэниие тон ехэ хани халуунаар угтаа. Бидэнэй уулзаһан бүхы хүнүүдэй — эрдэмтэдэй, таряашадай, хүдэлмэришэдэй, коллективнэ ажахынууд болон промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үнэн сэдьхэлһээ, хани халуунаар бидэниие хүндэлэн угтаһандань бидэнэр ехээр баясаһан байнабди.

Имагтал советскэ хүнүүд ба американецуудай бэе бэедээ айлшалан ерэлсээд байхада, манай арадууд хоорондоо үгээ һайнаар ойлголсодог болохо гэжэ би этигэнэб. Иимээр бэе бэеэ мэдэлсэлгэ ба хүндэлэлсэлгэ бүгэдэниитын бата бэхи эб найрамдалые ба саашанхи хүгжэлтэ хангаха шухала арга болоно.

Советскэ Союзай, тусхайлбал Украинын хүдөө ажахыда туйлагдаһан эдэ амжалтанууд тухай бидэнэр дууулаһан байнабди. Танай орон соогуур мүнөө аяншалха үедөө хүдөө ажахын байдалтай һайнаар танилсажа, бэедээ туһатай юумэ олохо байһамнай сохомтой. Нүгөө талаһаа, манай хүдөө ажахын наукын ба практикын туйлалтануудые дуратайгаар дамжуулан үгэхэ байнабди.

Хүдөө ажахын, илангаяа малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилхын тулада Советскэ Союз дотор тон ехэ юумын хэгдэжэ байһыень «Шлях Ленина» гэжэ хамтын ажахыда ба Харьковска машинно-тракторна станцида хүрэхэдөө хараһан байнабди. Гэбэшье, иимэ хүдэлмэриие механизацилга американска фермэнүүдтэ бүри ехээр бэелүүлэгдэнэ гэжэ би ажаглалта хэхэ байнаб. Жэшээлхэдэ, хүдөө ажахын тон адли хэмжээнэй хүдэлмэри хэхын тулада хүнэй хүсэн танайхида орходоо 25—35 процентээр манайда багаар хэрэглэгдэдэг байна.

Хүдөө ажахыда зорюулан эрхим һайн машинануудые бүтээн гаргадаг Харьковска тракторна заводые бидэнэр бултадаа ехээр һонирхообди. Хүдэлмэришэдэй болон тэдэнэй гэр бүлэнэрэй ажаһуудал болон бэеын элүүр тухай администрациин ехэ оролдолго гаргадаг байһые бидэнэр тэмдэглэхэ байнабди. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, тус заводой хүдэлмэришэдэй хүүгэдэй байдаг элүүржүүлгын гайхамшагта газарһаа элирнэ.

Хүдөө ажахын элдэб һалбаринуудай талаар научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриин ехэ далайсатайгаар хэгдэжэ байһыень научна эмхи зургаануудта ябахадаа мэдэжэ абаһан байнабди.

Харьковта бидэниие хани халуунаар угтаһыень удаан саг соо мартахагүйбди. Энэ хандалгыень американска арадта советскэ хүнүүдэй үнэн зүрхэнһөө, хани халуунаар хандадаг байһаниие харуулһан ушар болоно гэжэ бидэнэр тоолонобди».

Вьетнамда ажаглан хиналта хэхэ Уласхоорондын Комиссиин байшанда ба хүдэлмэрилэгшэдтэ харата муухайгаар хэгдэһэн добтолго тушаа

ДЕЛИ, июлиин 22. (ТАСС). Делийскэ радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Делидэ иигэжэ мэдээжэ болоо гэбэл: Сайгондо июлиин 20-до хэгдэһэн харата муухай добтолгын болохын бүри урда тээ Урда Вьетнамай правительство резолюци баталан абаһан байна. Ажаглан хинаха талаар Уласхоорондын Комиссиһаа польско ба индийскэ түлөөлэгшэдые гаргуулха ябадал туйлалга правительствын зорилго болоно гэжэ резолюци соонь хэлэгдэнэ.

ДРВ-гэй президент Хо Ши Мин Ханойдо бусажа ерэбэ

ПЕКИН, июлиин 22. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондентын Ханойһоо дамжуулһанай ёһоор, Хитадта ба Советскэ Союзда аяншалһанайнгаа һүүлээр Вьетнамай Демократическа Республикын президент Хо Ши Мин, тэрээнтэй ябалсаһан хүнүүд мүнөөдэр бусажа ерээ.

КНДР-эй Арадай гэгээрэлэй амжалта

ПХЕНЬЯН, июлиин 23. (ТАСС). «Минчжу чосон» газетэ КНДР-эй гэгээрэлэй министр Пэк Нам Унайн статья толилоо. Арадай засагай тогтоһонһоо хойшонхи үе соо гэгээрэлэй талаар туйлагдаһан амжалта тухай тэрээн соонь мэдээсэгдэнэ.

Сүлөөлэгдэһэнэй һүүлээр жэл болоод байхада, 1946 ондо эхин һургуулинуудай тоо хоёр дахин, дунда һургуулинуудай тоо дүрбэ дахин урдынхидаа орходоо олон болоһон байгаа. Мүн 19 тусхай дунда һургуули, 4 дээдэ һургуули байгуулагдаһан байгаа. 1948 ондо һургуулиин наһанай үхибүүдэй 94,3 процентнь һуралсалда хабаадуулагдаһан байна.

1950 оной сентябриин 1-һээ бүгэдэниитын уялгата эхин һуралсал бэелүүлэгдэхээр хараалагдаһан аад, тэрээндэ дайн һаад ушаруулһан байгаа. Дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр парти ба правительство арадай гэгээрэлэй хэрэгтэ онсо анхарал хандуулна. Һуралсалай газарнуудые болон һургуулинудые һэргээн бодхоохын ба барихын тулада тон ехэ мүнгэн зөөри һомологдоһон ба эрхим һайн мэргэжэлтэд эльгээгдэһэн байна. 1954 ондо һургуулинуудта 1.880 мянган хүн һурадаг боложо, дайнай урда тээхи хэмжээе үлүүлһэн байна гэжэ газетэ заана.

1956 оной августын 1-һээ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикада бүгэдэниитын уялгата эхин һуралсал бэелүүлэгдэхэ юм гэжэ газетэ заана.

Шатараар Европын командна түрүү һууриин түлөө мүрысөөн болохонь

Шатараар Европын командна түрүү һуури ээлжэ мүрысөө шатарай уласхоорондын федераци 1955 ондо үнгэргэхэнь. Энэ мүрысөөндэ европейскэ 12 ороной командануд хабаадаха юм.

Түрүүшээр хахад финальна дүрбэн турнир болохо юм. Хахадфинал бүхэндэ гурба гурбан команда хабаадаха байна.

Хахадфинальна мүрысөөнүүдтэ СССР-эй команда Польшын ба Германска Демократическа Республикын шатаршадтай наадаха байна.

Польско шатаршадтай наадахын тулада Советскэ Союзай шатаршадай суглуулагдамал команда Польшо орохоёо июлиин 22-то Москваһаа мордоо. Уласхоорондын гроссмейстернүүд В. Смыслов, Д. Бронштейн, М. Тайманов, И. Болеславский, С. Флор, И. Бондаревский, Ленинградай чемпион уласхоорондын мастер В. Корчной, Москвагай чемпион мастер Е. Васюков, уласхоорондын мастернууд С. Фурман ба В. Симагин командын составта ороно. Уласхоорондын мастер И. Кан ба мастер А. Никитин запасной наадагшад боложо ошолсоо. Мастер Л. Абрамов делегациие хүтэлбэрилнэ.

Советскэ ба польско шатаршадай уулзалга Лодзьдо болохо юм. ГДР-эй командатай советскэ шатаршад хожом уулзаха байна.

Хахадфинал бүриһөө нэгэ команда финальна турнирта хабаадаха эрхэ олохо байна. Финальна турнирта илаһан командада шатараар Европын чемпионой нэрэзэргэ олгогдохо юм.

Радиоаппаратура бүтээдэг Киевскэ [за]вод уһан доро томо загаһа агнаха б[уу]нуудые Советскэ Союз дотор түрүүш[ын] хэсэ бүтээн гаргаба. Энэ буу резинэ ... шөөр хүбшэлэгдэн, гариун шэнги ... шаар буудадаг байна. Һуршань 5 ... рын ооһороор буутаяа холбоотой. ... буу хүнгэхэноор алюминиин холи... хэгдэнхэй. Булад һуршын гараһа... һүүлээр бууһан дээрэ хөөрэжэ, ... шэнгэр байжа шадаха юм. Уһан ... гуур һайнаар ябахын тула ангууш... хүлдөө резинэ һалаатай һэлюурнүү... үмдэнэ. Богони саг соо уһан доро ... хын тула ангуушан тусгаар саг ... хидаа угална. Энэнь ангуушанай ... хада таарамжатай клапануудтай ... хоолойнуудтай, мүн урагшаа ха... ябаха шэлтэй юм. Хэрбээ ангуушан уһан доогуур удаан ябаха байгаа һаа... маскадань кислородтой баллон холбо... дог.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус заводой хүдэ[лмэ]рилэгшэд В. И. Бондаренко уһан ... томо загаһа агнаха буу болон бусад ... рэгсэлнүүдые хэрэглэхэеэ байна.

ТАСС-эй фотохроник[а]

Сэлэнгын футболистнууд республикын чемпион бол[оо]

Футболоор республикын ку[бок] абахын түлөө болоһон мүрысөө[н]... хүдөөгэй 17 командануд хабаа[дал]саһан байна.

Бичурын, Кабанскын, Хор... Зэдын кустнуудта болоһон ... залгануудта илажа гараһан ... мандануд Улан-Удэдэ хахад[фи]нальна мүрысөөндэ наадаа. Энд... чурынхид кабанскынхидтай, хор... хид сэлэнгынхидтэй мүрысөөд; ... чурын ба Сэлэнгын футболист... илажа, финалда наадаха эрхэ о[ло]һон байгаа.

Тиин финальна уулзалгада Сэ[лэнгы]н футболистнууд эмхитэй һайн наадажа, бичурынхидые шүү[гээд], хүдөөгэй футболистнуудай дунда республикын чемпион болоо.

А. Игумно[в]

Мэдээсэл

Декабрист Н. А. Бестужевай ... бараһаар 100 жэл гүйсэһэнтэй да[ха]рамдуулагдан СССР-эй Наукануу[дай] академиин түүхын ба литерату[рын] отделенинүүдэй хабаадалсалга[тай]гаар Бурят-Монголой культу[рын] научно-шэнжэлэлгын институ[дай] научна сесси энэ оной июлиин 2... нээгдэхэнь.

Сесси дээрэ иимэ элидхэл... шагнагдаха:

«Н. А. Бестужевай ажабайдал[ба] ажал-ябуулга», «Н. А. Бестуже[вай] историческаар хаража үзэлгэ», ... А. Бестужев—литератор мүн», Н... Бестужев арадай аман зохёолой... лаар мэргэжэлтэ мүн», «Н. А. Б[ес]тужевай этнографическа хүдэлм[эри] тухай».

Соведүүдэй хоёрдохи байшан[гай] ехэ зал соо үдэшын 8 часта с... нээгдэхэ. Дуратай хүнүүдэй тэрэ... хабаадалсахадань болохо байна.

НИИК-ын дирек[ци]

ХРОНИКО

СССР-эй Верховно Соведэй П[ре]зидиум автомобильна, трактор[на] мүн хүдөө ажахын машина бүт[ээл]гын министерствын предприяти... дай база дээрэ автомобильна п[ро]мышленностиин ниитэсоюзна ми[ни]стерствые, мүн тракторна болон [хү]дөө ажахын машина бүтээлгын ... тэсоюзна министерствые байгуу[лха] зуураа, СССР-эй Министрнүүдэй С[о]ведээр баталагдаһан спискэгэй ёһо[ор] предприятинууд болон организа[ци]нуудые тэдэнэрэй мэдэлдэ үгэбэ.

Президиум нүхэр Строкин Ни[ко]лай Ивановичые СССР-эй авто[мо]бильна промышленностиин мини[ст]рээр томилоо.

СССР-эй тракторна, хүдөө ажа[хын] машина бүтээлгын министрээр нү[хэр] Хламов Григорий Сергеевич то[ми]логдоо.

Редакторай орло[гшо] О. ГОМБОЕВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32. заместителя редактора — 32-74. отв. секретаря —27-37. партийной жизни. сельского хозяйства— 47-59, пропаганды и переводов — 35-14. культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00516. Типография министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 3780.